

LANDELIJK FONDS VOOR PROGRAMMERING- EN MARKETINGONDERSTEUNING VOOR PODIA

CONCEPT BELEIDSPLAN EN REGELING
JUNI 2001

1. Een landelijk fonds voor programmering- en marketingondersteuning

In de Cultuurnota 2001-2004 is de verscheidenheid van het aanbod in de podiumkunsten in Nederland benadrukt als een kwaliteit om te koesteren. De Staatssecretaris voor Cultuur geeft in zijn Cultuurnota aan het van belang te achten dat dit groeiende aanbod zijn weg weet te vinden naar een groot en gevarieerd publiek. Of en hoe aanbod en publiek elkaar ontmoeten is in hoge mate afhankelijk van de culturele ambities van podia en hun programmeurs. Het landelijk beleid dient daarom - in zijn ogen - in de komende jaren een impuls te geven aan de ambities van de Nederlandse podia door hen te ondersteunen bij het programmeren van een gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig aanbod en het bereiken van een groot en divers publiek daarvoor. Belangrijk instrument hiervoor is de inrichting van een landelijk fonds voor programmering- en marketingondersteuning dat onder andere het tot stand komen van directe relaties tussen podia en podiumkunstaanbieders bevordert.

Ook in de periode die voorafging aan het uitbrengen van de Cultuurnota is al veel gesproken en geschreven over het versterken van de afname van zowel gesubsidieerd als niet-gesubsidieerd podiumkunstaanbod. Een eerste stap naar het versterken van de programmering van podia werd in 1997 gezet door het toekennen van een programmeringsbudget van 1,5 miljoen per jaar, voor de periode 1997-2000, aan het Fonds voor de Podiumkunsten. De Cultuurnota 2001-2004 en inmiddels het besluit van de Staatssecretaris te willen komen tot de oprichting van een landelijk fonds voor programmering- en marketing ondersteuning, zijn volgende – historische – stappen.

Het belang dat wordt gehecht aan het stimuleren van een directe relatie tussen podiumkunstaanbieders en programmeurs komt uit een veelheid van notities en rapportages inmiddels krachtig naar voren. De dagelijkse praktijk maakt duidelijk dat een directe relatie tussen podia en podiumkunstaanbieders, met waar nodig een ondersteunende en/of adviserende rol van landelijk werkende genre-instituten meer kans op succes biedt. Financieel commitment van lokale-, provinciale- en/of de landelijke overheden is daarbij onontbeerlijk.

Er is inmiddels een grote mate van overeenstemming over de noodzaak tot het oprichten van een landelijk fonds voor programmering- en marketing ondersteuning dat in het kort gezegd zich vooral in moet spannen voor:

- het tot stand komen van een directe relatie tussen podia en podiumkunstaanbieders
- het stimuleren van samenhang tussen artistieke en bedrijfsmatige ambities van podia en podiumkunstaanbieders
- een financiering die de samenhang bevordert tussen artistieke ontwikkeling, diversiteit in programmering en in publieksbereik

Uitgangspunten voor de activiteiten van het fonds zijn:

- een integrale, dat wil zeggen een discipline overstijgende aanpak
- het ondersteunen en versterken van een meerjarige samenwerking op lokaal en/of regionaal en/of landelijk niveau van podia onderling en/of met podiumkunstaanbieders
- het bereiken van of wel meer (al bereikt) publiek of wel nieuw publiek (dat wil zeggen het realiseren van frequenter bezoek van al bereikt publiek en/of het bereiken van nieuw publiek)

Financiële ondersteuning van het fonds voor de uitvoering van plannen wordt voor het eerst in het seizoen 2002/2003 realiteit, krijgt in de huidige Cultuurnota periode een vervolg in de seizoenen 2003/2004 en 2004/2005 en – naar verwachting op basis van gebleken succes – in de Cultuurnota periode 2005-2008.

2. Het (landelijk) beleidskader voor het fonds

Podiumkunst bestaat niet zonder publiek is het adagium van het fonds: de artistieke kwaliteit van het podiumkunstaanbod krijgt pas betekenis in de confrontatie met het publiek. Waar echter in het verleden er bijna als vanzelfsprekend van werd uitgegaan dat het aanbod zijn eigen vraag creëert, is de laatste jaren duidelijk geworden dat het tot stand komen van een zo divers mogelijke programmering en het bereiken van een divers en zo groot mogelijk publiek specifiek beleid vraagt.

Het versterken van de programmering van podia en daarmee het bevorderen van de wisselwerking tussen aanbod en publiek is daarom in het beleid van Staatssecretaris Van der Ploeg de komende jaren een belangrijk uitgangspunt in het cultuurbeleid. De nota Cultuur als Confrontatie en het op de uitgangspunten van deze nota gebaseerde Actieplan Cultuurbereik, waarin dit landelijke beleid wordt vertaald in concrete maatregelen, zijn daarom mede richtinggevend voor de werkzaamheden van het fonds.

3. De positie van het fonds

Meerjarige Cultuurnota subsidies via het Ministerie van OCenW, adhoc subsidies van Provincies, Gemeentes, van het Fonds voor de Podiumkunsten en het Fonds voor Amateurkunst bieden podiumkunstenaren de mogelijkheid zich artistiek te ontwikkelen. Elk seizoen komt zo een grote diversiteit aan podiumkunstaanbod en daarmee werkgelegenheid voor podiumkunstenaren tot stand.

Landelijke instellingen als het Nationaal Pop Instituut, MuziekGroepNederland, RASA, Organisatie Oude Muziek, Gaudeamus, de JazzDienst, The Dutch Jazz Connection en een nog op te richten genre instituut voor kamermuziek verzamelen en verspreiden informatie over het podiumkunstaanbod, ontwikkelen bijzondere projecten en leveren daarmee een belangrijke bijdrage aan het tot stand komen van voorstellingen en concerten. Podia kunnen voor informatie over het aanbod en voor de ontwikkeling en de

uitvoering van gezamenlijke activiteiten een beroep doen op deze meerjarig gesubsidieerde landelijke instellingen.

Landelijke verenigingen van aanbieders (podiumkunstgezelschappen, ensembles en vrije producenten) en van afnemers (kleine-, middelgrote- en grote podia) ontwikkelen samenwerkingsprojecten en zorgen voor belangenbehartiging. Consulents in dienst van de Vereniging van Nederlandse Poppodia (VNP) en de Vereniging van Vlakkevloer Theaters (VVT) zijn vraagbaak voor podia en ondersteunen de ontwikkeling en uitvoering van gezamenlijke activiteiten van deze podia. Poppodia kunnen een beroep doen op de consulents van de VNP. Vlakke vloertheaters, de kleine zalen van schouwburgen en andere podia die kleinschalig theater en dans programmeren voor volwassenen, jongeren en kinderen kunnen rekenen op de hulp van de consulents van de VVT.

Het fonds is een partner van podia, festivals, concoursen, van de eerder genoemde landelijke instellingen en landelijke verenigingen van aanbieders en afnemers, het Ministerie van OCenW, van Provincies en Gemeentes, het Fonds voor de Podiumkunsten en het Fonds voor Amateurkunst.

Het fonds zal steeds de resultaten van door hem ondersteunde projecten en de invloed daarvan op de praktijk van podia en podiumkunstaanbieders door middel van een gedegen monitoring (kwalitatief én kwantitatief) en evaluatie toetsen. Nieuw fondsbeleid is steeds gebaseerd op de meest recente ervaringen. Deze worden, ook binnen de termijn van een Cultuurnota periode, op de kortst mogelijke termijn onderdeel van de subsidieregeling(en) en andere activiteiten van het fonds. Het fonds verricht zo, de meest actuele ontwikkelingen volgend, zijn werk zo dicht mogelijk op de praktijk van de podia die professionele en semi-professionele podiumkunsten programmeren.

Het fonds ondersteunt plannen die als doel hebben een betere afstemming te realiseren tussen podia (kleine-, middelgrote- en grote podia, festivals en concoursen) en podiumkunstaanbieders (podiumkunstenaars, gezelschappen, ensembles, vrije producenten), gericht op het bereiken van een zo groot mogelijk en divers publiek. De ondersteuning die het fonds biedt is van tijdelijke aard. Afhankelijk van de solvabiliteit en professionaliteit van podia zal het fonds – in principe – voor een periode van maximaal 3 jaar financiële ondersteuning bieden.

Doel van de activiteiten van het fonds is het bevorderen van een situatie waarin podia zich artistiek en bedrijfsmatig gelijkwaardig(er) verhouden tot podiumkunstaanbieders. Anders gezegd; het fonds streeft het ontstaan van een situatie na, waarin de artistieke-, culturele-, de publieks- en de bedrijfsmatige ambities van podia passen bij dezelfde ambities van podiumkunstaanbieders.

Het fonds realiseert zich dat de hiervoor genoemde na te streven situatie nog lang geen realiteit is. Het fonds is zich ervan bewust dat de verschillen die bestaan tussen kleine-, middelgrote- en grote podia en tussen de verschillende soorten podiumkunstaanbod (klein, grootschalig, wel en niet-gesubsidieerd) het tempo bepalen voor het bereiken van de door het fonds gewenste doelen.

4. Een (nog) bescheiden ambitie en maatwerk

Op termijn zullen de activiteiten van het fonds er toe moeten leiden dat podia een diverse(re) programmering kunnen realiseren. Het gaat dan met name om een programmering die het publiek in staat stelt kennis te nemen van een gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig podiumkunstaanbod. Het nemen van artistieke risico's en het bereiken van een zo groot mogelijk en gevarieerd publiek gaan daarbij hand in hand. Bij de start van zijn werkzaamheden beschikt het fonds nog niet over de financiële- en beleidsmatige ruimte die nodig is om de door het fonds geformuleerde doelen binnen deze Cultuurnota periode al ten volle te bereiken. De eerste jaren van het fonds zullen vooral het karakter hebben van een overgangssituatie. Met behoud van wat al is bereikt zal met enthousiasme en elan gewerkt moeten worden aan het bereiken van een andere, nieuwe directe relatie tussen podia en podiumkunstaanbieders en podia. De periode 2001-2004 moet vooral een goede basis leggen voor de werkzaamheden van het fonds in de volgende Cultuurnotaperiode.

De start van de werkzaamheden van het fonds wordt bepaald door een aantal factoren te weten:

- een budget, waarvan iets meer dan de helft – vooralsnog – is bestemd voor het – minimaal – op het huidige niveau (seizoen 2001/2002) continueren van de ondersteuning van de gespecialiseerde podia voor de programmering van het complexe kwaliteitsaanbod
- een budget, waarvan iets minder dan de helft besteed kan worden voor het stimuleren van nieuw beleid voor alle podia
- een grote diversiteit van verschillende soorten podia en verschillende soorten aanbod, ieder met eigen culturele-, publieks- en bedrijfsmatige ambities en verschillende problemen en oplossingen

Dat vraagt om maatwerk. Het fonds formuleert bij zijn start de volgende doelstellingen:

- de verscheidenheid in de programmering van podiumkunsten in Nederland stimuleren
- het bereiken van een gevarieerder en/of groter publiek voor het podiumkunstaanbod in Nederland bevorderen
- bevorderen dat vormen van samenwerking tussen podia onderling en/of met podiumkunstaanbieders ontstaan
- de artistieke-, bedrijfsmatige- en publieksambities van podia en hun programmeurs ondersteunen
- waar mogelijk, een bijdrage leveren aan het verbeteren van de inkomens en rechtspositie van podiumkunstenaars
- de gezamenlijke economie van podia en podiumkunstaanbieders verbeteren

Om die doelstellingen te bereiken stimuleert het fonds:

- het ontstaan van meerjarige samenwerkingsverbanden tussen podia onderling en/of met podiumkunstaanbieders
- meerjarige samenwerking van podia op lokaal, provinciaal of landelijk niveau gericht op het versterken van hun programmering en het vergroten van hun publieksbereik
- het ontstaan van nieuwe en – waar nodig – het verbeteren van huidige publieks- en marketingstrategieën

Bovenstaande kan onder meer leiden tot een praktijk waarin meer dan één voorstelling of concert in een aanéengesloten periode op een zelfde podium geprogrammeerd wordt en waarin meer voorstellingen en concerten in reprise worden genomen.

Het fonds wil flexibel en op basis van een zeer intensieve relatie met vertegenwoordigers van podia en podiumkunstaanbieders gaandeweg en steeds meebewegend met de uitvoeringspraktijk zijn werk doen. Het fonds stelt daarvoor één subsidieregeling open en kiest daarnaast voor een proactieve werkwijze.

Het fonds zet in op het verminderen van de subsidieafhankelijkheid van podia. Een tijdelijke financiële ondersteuning door het fonds heeft altijd de bedoeling uiteindelijk de eigen inkomsten van de betreffende podia substantieel te verhogen. Dan kan door het bereiken van meer publiek en daarmee meer recette en/of door het verkrijgen van aanvullende financiering via structurele subsidies van gemeentes, provincies en/of sponsoren.

5. Podia, festivals en concoursen en de programmering van podiumkunstaanbod

Als we de programmering van podiumkunstaanbod bekijken dan zijn grofweg vier categorieën te onderscheiden:

a. Programmering van het commerciële (amusements)aanbod

Musical, show, populaire muziek, kluchten en blijspelen, het gekende cabaret, delen van het pop-, jazz- en wereldmuziekaanbod en dergelijke is het gedeelte van het podiumkunstaanbod dat in een vrije markt werkt en dat door vrije producenten/impresario's wordt aangeboden en vooral door de grotere podia, concertzalen en door sommige festivals wordt geprogrammeerd.

Bij deze programmering geldt dat afnemers en aanbieders deze als 'commercieel' beschouwen in die zin, dat zij er beide aan moeten verdienen. Mogelijkheden als het bedingen van kortingen via gezamenlijke inkoop, het verhuren van de accommodatie tegen een commercieel tarief, het bedingen van gunstige partage-verhoudingen en/of het meedelen in de opbrengst van merchandising moeten door de betreffende podia optimaal worden benut. Voor het fonds voor programmering- en marketingondersteuning is er geen taak in het ondersteunen van podia bij dit soort programmering.

b. Programmering van het brede kwaliteitsaanbod

Het betreft programmering van het brede kwaliteitsaanbod van zowel gesubsidieerde als niet-gesubsidieerde podiumkunstaanbieders dat in cultureel opzicht van belang worden geacht en waarvoor een bevredigende publieke belangstelling bestaat c.q. mag worden verwacht (symfonische muziek, delen van het aanbod op het terrein van jazz, pop, wereld-, oude-, nieuwe- en kamermuziek, opera en operette, delen van het klassieke en eigentijdse toneel, klassiek en modern ballet en dergelijke). Bepaalde onderdelen van het brede kwaliteitsaanbod (met name opera, klassiek ballet, pop-, jazz- en wereldmuziek) wordt ook verzorgd door gezelschappen uit het buitenland.

Voor de middelgrote schouwburgen, concertzalen en festivals ondervinden problemen bij het programmeren en presenteren van dit brede kwaliteitsaanbod. Met name zij zijn niet in staat de programmering van breed kwaliteitsaanbod volledig te bekostigen. De oorzaken daarvoor zijn: de kosten van het aanbod stijgen, de programmeringsbudgetten van de podia zijn ontoereikend en het feit dat een substantiële toename van recette om het verschil tussen uitgaven en inkomsten op te vangen (nog) niet wordt gerealiseerd.

Grote en middelgrote podia, concertzalen en festivals die een meerjarig exploitatie en – liefst – ook een programmeringssubsidie ontvangen van hun lokale overheden kunnen een beroep doen op de subsidiemogelijkheden van het fonds voor plannen die ze uitvoeren, gericht op het versterken van de programmering van breed kwaliteitsaanbod.

Van grote-, middelgrote podia en festivals vraagt het fonds een meerjarige visie, een projectmatige aanpak en een samenwerking met andere podia of festivals op lokaal, regionaal of landelijk niveau. De praktijk van de achterliggende jaren heeft aangetoond dat het gezamenlijk investeren in marketing tot meer bezoekers en dus meer recette leidt en dat daarmee een afnemende en, op redelijke termijn, het niet meer hoeven verstrekken van uitkoopsubsidies tot de mogelijkheden behoort. Daarom is te verwachten dat, voor het presenteren van het gesubsidieerde brede kwaliteitsaanbod vooral marketingsubsidies beschikbaar moeten worden gesteld. Voor zover het gaat om aanbod van niet-gesubsidieerde podiumkunstaanbieders zal het soms nodig zijn naast marketing subsidies ook bescheiden uitkoopsubsidies te verstrekken.

c. De programmering van het complexe kwaliteitsaanbod

Binnen het podiumkunstbeleid van het Rijk, van een aantal Provincies en ook van de Grote Steden krijgt het maken en programmeren van dit aanbod traditioneel veel aandacht. Het betreft het aanbod, waaronder de eigentijdse en op ontwikkeling en vernieuwing gerichte vormen van theater, dans, muziek, muziektheater, pop-, oude-, kamer-, nieuwe- en wereldmuziek en jazz worden begrepen, dat vrijwel uitsluitend wordt ontwikkeld door (meerjarig of adhoc) gesubsidieerde of nog niet-gesubsidieerde, maar in principe wel subsidiabel geachte, podiumkunstaanbieders, productiehuisen en werkplaatsen.

Het overgrote deel van dit soort aanbod wordt geprogrammeerd door gespecialiseerde podia (met inbegrip van de kleine zalen van schouwburgen, concertzalen) en door een beperkt aantal festivals en concoursen, te weten: de vlakke vloertheaters, podia en/of festivals en/of concoursen voor oude-, kamer- en nieuwe muziek, jazz-, pop- en wereldmuziek. In het algemeen is het aanbod in voldoende mate beschikbaar en van een hoge artistieke kwaliteit. Financiële problemen zijn er omdat door de meeste gemeenten en/of provincies de programmering van dit soort aanbod (nog) maar mondjesmaat wordt gesubsidieerd en doordat – Imede als gevolg van het grote aanbod – de podia als het

ware hun financiële problemen doorschuiven naar de aanbieders die om te kunnen spelen vaak met te lage uitkoopsommen genoeg nemen. Voor pop-, wereld-, jazz- en geïmproviseerde muziek zijn door het nagenoeg afwezig zijn van productiesubsidies, de uitkoopsommen bijna altijd hoger dan door recettes kan worden opgebracht.

Veel gespecialiseerde podia, festivals en concoursen werken over het algemeen met een minimale professionele staf of uitsluitend met een staf van vrijwilligers. Van hen kan meestal niet zondermeer gevraagd worden gezamenlijke en meerjarige projecten te ontwikkelen. Het ontbreekt hen simpelweg aan tijd en vaak ook aan de expertise daarvoor. In het algemeen zal gelden dat hun landelijke vereniging voor hen, bij voorkeur in samenwerking met een genre-instituut of een andere landelijke instelling, een gezamenlijk plan voor programmering en marketing ontwikkelt. Het kan daarbij gaan om plannen die worden uitgevoerd op lokaal- en/of regionaal- en/of landelijk niveau.

Complicerende factor voor de programmering is ook dat het aanbod waaruit wordt geput voor een belangrijk deel podiumkunstaanbieders betreft, waarvan slechts een beperkt deel – in voldoende mate – meerjarig gesubsidieerd is. De meeste aanbieders werken ofwel zonder subsidie, ofwel op basis van zogenaamde ad-hoc subsidies, ofwel op basis van minimale meerjarige subsidies. Langere termijn planning voor uit te brengen podiumkunstaanbod is nagenoeg onmogelijk.

Het is ook daarom zo goed als uitgesloten dat langere termijn afspraken tussen podia, festivals en concoursen en specifieke podiumkunstaanbieders tot stand kunnen komen. Wel is het mogelijk langere termijn afspraken te maken met programmeurs over welk soort aanbod ze programmeren. Het ontwikkelen van plannen voor het versterken van de programmering en het vergroten van het publieksbereik daarvoor zal, in eerste instantie, vooral moeten worden gerealiseerd door het ontwikkelen van een meerjarig programmeringsprofiel. Dat wil zeggen van een visie over op welk(e) genres / aanbod een groep van podia inzet en hoe deze daarvoor beter kunnen worden toegerust (het professionaliseren van programmering en de programmeurs), het professionaliseren van de marketing, het beter zichtbaar maken van het aanbod en het tot stand brengen van beter op elkaar passende programmering- en productieprocessen. Gespecialiseerde podia, festivals en concoursen zullen door het fonds gestimuleerd worden, waar nodig, via hun landelijke vereniging en/of landelijke instelling en/of genre instituut, daarvoor plannen te ontwikkelen.

Bijkomend voordeel van het ontwikkelen van en het vervolgens kiezen voor een programmeringsprofiel is dat meer informatie beschikbaar komt over welke podia, festivals en concoursen welk soort aanbod programmeren. Zij worden voor het publiek herkenbaarder en podiumkunstaanbieders biedt deze informatie de mogelijkheid veel gericht dan tot nu toe de programmeurs die voor hen interessant zijn te benaderen. Beperkte energie kan beter en efficiënter worden ingezet.

Van belang is dat – met name voor de programmering van het complexe kwaliteitsaanbod – podia, festivals en concoursen via hun eigen gemeente en/of provincie een – liefst – meerjarige programmeringsbijdrage ontvangen. Het Actieplan Cultuurbereik en ook het Project Cultuur en School zijn instrumenten die gemeentes en provincies daarvoor ter beschikking staan. Het Fonds gaat in gesprek met gemeentes en provincies over hoe Actieplan- en Cultuur en School budgetten en Fondsbudget elkaar kunnen aanvullen en versterken.

Op grond van ervaringen uit het verleden is te verwachten dat voor het presenteren van het zogenaamde complexe kwaliteitsaanbod de gespecialiseerde podia, festivals en concoursen gebaat zijn bij het beschikbaar stellen van marketing- en uitkoopsubsidies via het fonds.

Met name voor het realiseren van een artistiek hoogwaardige programmering van dit soort aanbod geldt dat niet één twee drie verwacht mag worden dat de geschetste problemen door de activiteiten van het fonds op korte termijn zullen worden opgelost. Podia, festivals en concoursen zullen bij de start van de werkzaamheden van het fonds bovendien in de gelegenheid gesteld moeten worden kennis te nemen van de subsidievoorwaarden en de aanvraagprocedures van het fonds.

Voor het aanvragen van subsidies ten behoeve van de programmering voor het seizoen 2002/2003 is daarvoor een relatief korte voorbereidingstijd beschikbaar. Het fonds is zich daarvan bewust en onderkent de zorgen die podia daarover hebben uitgesproken. Een zorgvuldige overgang van de huidige naar een nieuwe aanvraagssystematiek is daarom ook de zorg van het fonds. Een overgangsregeling biedt podia, festivals en concoursen garanties voor het kunnen continueren van de door hen gewenste programmering. Het organiseren van overleg op lokaal-, regionaal- en/of landelijk niveau moet een kans krijgen. De genre-instituten en de verenigingen van aanbieders en afnemers moeten kunnen inspelen op de nieuwe situatie.

Het fonds zal voor het seizoen 2002/2003 voor de vlakke vloertheaters en voor podia, festivals en concoursen voor oude-, kamer- en nieuwe muziek en de jazz-, pop- en wereldmuziek regelingen uitvoeren die toegankelijk zullen zijn en die tegelijkertijd inzetten op het ondersteunen van artistieke- en bedrijfsmatige ambities en op het aspect van het publieksbereik. Tevens zal met NPI en VNP overlegd worden hoe en onder welke voorwaarden onder regie van het fonds het huidige Popmuziekplan van het NPI uitgevoerd zal worden. Via een helpdesk zal het fonds informatie verstrekken over en hulp bieden bij het aanvragen van subsidies voor het seizoen 2002/2003 alsmede voor de jaren daarna.

Het fonds geeft met vorenstaande gehoor aan de roep er vooral voor te zorgen dat de diversiteit aan gespecialiseerde podia, festivals en concoursen stevig wordt ondersteund. Die diversiteit vindt het fonds van groot belang. Enerzijds omdat zij het publiek in staat stelt kennis te nemen van een veelheid aan (nieuw) en bijzonder kleinschalig podiumkunstaanbod en anderzijds omdat zij podiumkunstaanbieders in staat stelt zich door de confrontatie met een geïnteresseerd publiek steeds verder te ontwikkelen.

d. De programmering van het zogenaamde exclusieve aanbod

Veelal – hoewel niet uitsluitend – gaat het om uit het buitenland afkomstige producties, die in artistieke zin een zeer belangwekkende aanvulling vormen op het reguliere aanbod.

Op grond van ervaringen uit het verleden is te verwachten dat voor het presenteren van het exclusieve kwaliteitsaanbod podia en festivals gebaat zijn bij het beschikbaar stellen van een beperkte bijdrage van het fonds in de marketingkosten.

6. Eén subsidieregeling

Bij de start van het fonds is er één subsidieregeling. Daarmee wil het fonds de bestaande praktijk verstevigen en verder uitbouwen en het ontstaan van nieuwe praktijk oproepen.

Podia, festivals, concoursen naar keuze met behulp van landelijke verenigingen en/of genre-instituten, kunnen een beroep doen op geld dat het bereiken van meer (al bereikt) en nieuw publiek mede mogelijk maakt. De beoordeling van plannen en het toekennen van subsidies gebeurt door een onafhankelijke instantie: het fonds. De ontwikkeling en uitvoering van plannen en projecten vindt plaats door podia, festivals en concoursen die samenwerken met podiumkunstaanbieders. Het fonds honoreert plannen die overtuigen, dat wil zeggen die daadwerkelijk leiden tot een kwalitatieve programmering en een daarbij passend publieksbereik en tot het bereiken van een goede afstemming van vraag en aanbod in de economie van podia en podiumkunstaanbieders.

Aanvragen gaan dus niet over productiesubsidies.

Plannen die bij het fonds voor programmering- en marketingondersteuning worden ingediend beschrijven op welke realistische manier een kwalitatief hoogstaande en diverse programmering wordt gerealiseerd en hoe daarvoor meer (herhalen van bezoek) en nieuw publiek wordt bereikt en over de kosten die daarvoor moeten worden gemaakt. Afspraken over effectmeting en verantwoording van bereikte programmerings- en publieksresultaten zijn onderdeel van een subsidietoekenning. Een goed plan van een aantal kleine podia, festivals of concoursen maakt net zo veel kans als een goed plan van grote en middelgrote podia. Een plan dat zich richt op het kleinschalige podiumkunstaanbod maakt net zo veel kans als een plan voor aanbod voor de grote en middelgrote zalen. Bij subsidietoekenningen gaat het vooral over de vraag of de geformuleerde ambitie en de gekozen werkwijze realistisch zijn. Het gaat ook over de vraag of de combinatie daarvan zal leiden tot het versterken van de kwaliteit van de programmering en het daadwerkelijk vergroten van het publieksbereik (welk publiek en hoe dat publiek benaderd zal worden).

De subsidieregeling van het fonds biedt mogelijkheden voor:

- Marketing- en, waar nodig, uitkoopsubsidies voor het programmeren van het brede kwaliteitsaanbod. Uitkoopsubsidies zijn in principe alleen beschikbaar voor het programmeren van het brede kwaliteitsaanbod van niet-gesubsidieerde podiumkunstaanbieders. Marketingsubsidies zijn beschikbaar voor de programmering van zowel gesubsidieerd als niet-gesubsidieerd podiumkunstaanbod
- Marketing- en uitkoopsubsidies voor het programmeren van het complexe podiumkunstaanbod
- Marketingsubsidie voor de programmering van het exclusieve aanbod door podia en (internationale) festivals

7. Proactief beleid

Het fonds werkt proactief. Stafmedewerkers van het fonds zorgen er voor dat het fonds goed geïnformeerd is over ontwikkelingen in de praktijk van podia en podiumkunstaanbieders. Waarnodig neemt het fonds initiatieven die nieuwe ontwikkelingen in gang zetten. Het fonds beschikt daarvoor over een directie en enkele stafmedewerkers, die aanspreekpunt zijn voor de rijksoverheid, voor provincies en gemeenten en die podia kunnen adviseren over hoe en waarvoor plannen bij het fonds kunnen worden ingediend.

Een daarvoor afgezonderd directiebudget is beschikbaar voor het snel kunnen beslissen over de financiering van projecten, die een bijdrage leveren aan het professionaliseren van podia in meer algemene zin en/of die nieuwe inzichten opleveren over hoe aanbod en afname zich beter tot elkaar kunnen verhouden.

Waar stafmedewerkers van het fonds initiatieven nemen, zijn die er altijd op gericht dat zij anderen uitnodigen projecten te ontwikkelen die voorzien in een lacune. Altijd zal sprake zijn van een uitnodiging c.q. een opdracht aan 'uitvoeringsorganisaties', die met het aannemen van de opdracht de verantwoordelijkheid op zich nemen voor de inhoud van en de werkwijze tijdens een project.

Meer concreet, stafmedewerkers van het fonds zullen initiatieven ontwikkelen c.q. het fonds zal projecten ondersteunen voor:

- collectieve en landelijke podiumkunstmarketing (o.a. het ontwikkelen van innovatieve publieksstrategieën)
- het zichtbaar maken van nieuw podiumkunstaanbod
- het scholen van programmeurs, publiciteits- en marketingmedewerkers van podia
- onderzoek naar de effecten van door het fonds gesubsidieerde plannen

Projecten voor collectieve en landelijke marketing worden door het fonds gefinancierd als het gaat om een project dat is ontwikkeld en wordt uitgevoerd door een samenwerkingsverband van één of meer verenigingen van podia en podiumkunstaanbieders. Het ontwikkelen en steeds actualiseren van publieksstrategieën is een onlosmakelijk onderdeel van zo'n plan. Over het algemeen zal het gaan om niet-product gerichte marketing.

Projecten voor het zichtbaar maken van nieuw aanbod kunnen rekenen op een financiële bijdrage van het fonds als het gaat om projecten die programmeurs daadwerkelijk op een inspirerende en efficiënte manier aanzetten tot het nemen van artistieke risico's, tot het investeren in nieuwe makers en in het verwerven van publiek voor het aanbod van die nieuwe makers.

Scholingsprojecten en projecten voor onderzoek naar de effecten van door het fonds gesubsidieerde activiteiten worden gefinancierd als ze op een voor een ieder te begrijpen manier inzicht geven in en informatie verschaffen over succesfactoren (goede praktijk) en instrumenten opleveren die het succes van nieuwe plannen dichterbij brengen. De resultaten van onderzoek zullen ook steeds hun effect moeten hebben op de werkwijze van het fonds en op de criteria die worden gebruikt voor het beoordelen van bij het fonds ingediende plannen.

8. Een klein compact bureau voor een zelfstandig fonds dat een landelijk draagvlak heeft

Omdat aanvragen aan het fonds vooral door samenwerkingsverbanden zullen worden gedaan zal het aantal subsidieaanvragen beperkt zijn. Dat vraagt om een kleine compacte organisatie. Het volledig optuigen van een nieuw landelijk fonds ligt niet voor de hand.

Het fonds kiest daarom voor de volgende constructie:

Het fonds voor programmering- en marketing ondersteuning wordt een zelfstandige kleine, flexibele organisatie. Een eigen beleid, bestuur, adviesraad, een pool van adviseurs en eigen personeel zorgen voor de uitvoering van de werkzaamheden van het fonds. Voor een deel van de uit te voeren taken en dan met name het bedrijfsmatige deel daarvan (administratie, financieel beheer, personeelszaken) wordt gebruik gemaakt, tegen betaling en op basis van een contract, van de expertise van een grotere organisatie. Het fonds voor programmering en marketing ondersteuning koopt als het ware diensten in bij een grotere organisatie.

Inhoudelijk (directie, bestuur, adviesraad, adviespraktijk en personeelsbeleid) heeft het nieuwe fonds echter volstrekte autonomie. Het verhoudt zich wat dat betreft inhoudelijk, bestuurlijk en op directieniveau op basis van een eigen beleid en verantwoordelijkheid daarvoor tot de andere kunstfondsen, de landelijke-, provinciale en lokale overheden en tot degenen die een beroep doen op het fonds.

Het bestuur van het fonds voor programmering- en marketing ondersteuning stelt het beleidsplan, het werkplan, de begroting, de jaarrekening en subsidieregelingen formeel vast en legt deze ter goedkeuring voor aan het Ministerie van OCenW. Een door het bestuur benoemde Adviesraad, waarin vertegenwoordigers van podia en van producenten, adviseert het bestuur en zorgt daarmee voor inbreng van en draagvlak binnen de podiumkunstsector.

De Adviesraad beoordeelt, voorafgaande aan de formele vaststelling, het meerjarig beleidsplan, het jaarwerkplan, het jaarverslag en de subsidieregeling(en) en adviseert het fondsbestuur over effecten van subsidiëring op publieksbereik, regionale spreiding van gesubsidieerd en niet-gesubsidieerd aanbod, ontwikkelingen binnen disciplines, samenhang met Cultuur en School en met de activiteiten van het Fonds voor de Podiumkunsten, de Stichting PodiumKunstWerk en het Fonds voor Amateurkunst. De Adviesraad toetst achteraf het zgn. proactieve beleid en rapporteert daarover aan het bestuur.

Om belangenverstremgeling te voorkomen (leden van de Adviesraad kunnen belang hebben bij subsidies voor hun achterban c.q. hun eigen podia) beoordeelt niet de Adviesraad, maar een steeds van samenstelling wisselende kleine commissie, met programmering- en marketingexpertise, bij het fonds ingediende subsidieverzoeken. De commissie wordt door het bestuur samengesteld uit een pool van adviseurs.

Bij de samenstelling van bestuur, adviesraad en de adviescommissie wordt zorgvuldig gelet op een samenstelling die recht doet aan de verscheidenheid van de podia en aan de geografische en demografische spreiding over het land. Het fonds zorgt voor draagvlak in de grote steden, waar veel podia en aanbod in relatief hoge concentratie aanwezig zijn, tegelijkertijd heeft het ook nadrukkelijk oog en oor voor de podia en het aanbod dat zich buiten de randstad manifesteert.

Bijlage 1

Samenstelling van het bureau

De formulering van functieprofielen en taakomschrijvingen vraagt nog meer tijd.

Ervan uitgaande dat een deel van de taken van het fonds, namelijk administratie, financieel beheer en personeelszaken, zal worden ingekocht bij een grotere organisatie zou – indicatief – de volgende personeelsformatie een basis kunnen bieden:

In dienst

Directeur	1.0 fte
Secretaris subsidies	1.0 fte
Stafmedewerker / helpdesk	2.0 fte
Secretariaat (directie/staf)	1.0 fte

In te kopen

Secretariaat	0.5 fte
Financien	0.5 fte
Informatie	0.5 fte
Flexibel (o.a. ICT)	0.5 fte

Totaal	7.0 fte
--------	---------

Subsidieregeling programmering- en/of marketingondersteuning

Waarom deze subsidie regeling?

In de Cultuurnota 2001-2004 is de verscheidenheid van het aanbod in de podiumkunsten in Nederland benadrukt als een kwaliteit om te koesteren. De Staatssecretaris voor Cultuur geeft in zijn Cultuurnota aan het van belang te achten dat dit groeiende aanbod zijn weg weet te vinden naar een groot en gevarieerd publiek. Of en hoe aanbod en publiek elkaar ontmoeten is in hoge mate afhankelijk van de culturele ambities van podia en hun programmeurs. Het landelijk beleid dient daarom – in zijn ogen – in de komende jaren een impuls te geven aan de ambities van de Nederlandse podia door hen te ondersteunen bij het programmeren van een gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig aanbod en het bereiken van een groot en divers publiek daarvoor. Belangrijk instrument hiervoor is de inrichting van een landelijk fonds voor programmering- en marketingondersteuning dat onder andere de directe relaties tussen podia en podiumkunst-aanbieders bevordert.

Wat is het doel van de subsidieregeling?

Deze subsidieregeling is er om door het verstrekken van financiële bijdragen de programmering van podia in Nederland te versterken.

Door het openstellen van de subsidie regeling wil het fonds:

- de verscheidenheid in de programmering van podiumkunsten in Nederland stimuleren
- het bereiken van een gevarieerder en/of groter publiek voor het podiumkunstaanbod in Nederland bevorderen
- bevorderen dat vormen van samenwerking tussen podia onderling en/of met podiumkunstaanbieders ontstaan
- de artistieke-, bedrijfsmatige- en publieksambities van podia en hun programmeurs ondersteunen
- waar mogelijk, een bijdrage leveren aan het verbeteren van de inkomens en rechtspositie van podiumkunstenaars
- de gezamenlijke economie van podia en podiumkunstaanbieders verbeteren

Wie kunnen gebruik maken van de subsidieregeling?

- Podia, festivals en concoursen in Nederland gevestigd, die professioneel of semi-professioneel podiumkunstaanbod programmeren en die hun programmering op basis van een meerjarige culturele (artistiek inhoudelijke) visie verder willen verdiepen en die inzetten op het bereiken van een gevarieerder en/of groter publiek
- Podiumkunstaanbieders, in Nederland gevestigd, die professioneel of semi-professioneel podiumkunstaanbod uitbrengen en die daarvoor meerjarige samenwerkingsverbanden met podia aangaan, gericht op het bereiken van een gevarieerder en/of groter publiek

Welke algemene voorwaarden gelden voor het aanvragen van subsidie?

- U vraagt subsidie aan voor de uitvoering van een gezamenlijk plan van meerdere in Nederland gevestigde podia, festivals of concoursen

of

U vraagt subsidie aan voor de uitvoering van een gezamenlijk plan van één of meerdere in Nederland gevestigde podiumkunstaanbieders en meerdere in Nederland gevestigde podia, festivals of concoursen

- De in uw plan beschreven activiteiten worden in Nederland uitgevoerd in en/of ten behoeve van schouwburgen, concertzalen, vlakke vloertheaters, podia voor oude-, kamer-, nieuwe muziek, jazz-, pop- en wereldmuziekpodia, centra voor sociaal-cultureel werk
- Te programmeren voorstellingen en concerten zijn openbaar – en zo mogelijk tegen betaling – toegankelijk.
Indien het betalen van een entree niet van toepassing is, motiveert u dit in uw plan
- Uw werkwijze is van landelijke betekenis, dat wil zeggen kan als voorbeeld dienen voor anderen
- Uw aanvraag gaat vergezeld van een sluitende begroting van baten en lasten
- De aanvrager is een rechtspersoon, indien van toepassing, mede namens anderen

Welke informatie verstrekt u bij het aanvragen van subsidie?

Een gezamenlijk plan bevat een meerjarige visie (minimaal 2 jaar), die is uitgewerkt in één of meerdere projecten die u uitvoert in de periode tussen 1 september 2002 tot en met uiterlijk 31 augustus 2005 (seizoen 2002/2003, 2003/2004 en 2004/2005).

Een gezamenlijk plan van meerdere podia, festivals of concoursen beschrijft:

- welk deel van de programmering geïntensiveerd zal worden
- of nieuwe soorten podiumkunstaanbod in de programmering worden opgenomen
- hoe wordt ingezet op het bereiken van een gevarieerder en/of groter publiek voor het te programmeren podiumkunstaanbod
- hoe de samenwerking van de aanvragers vorm en inhoud krijgt
- of en zo ja hoe het tot stand komen van samenwerkingsrelaties met podiumkunstaanbieders wordt gerealiseerd
- welk resultaat (kwantitatief en kwalitatief) wordt nagestreefd en hoe de informatie over het behaalde resultaat zal worden verspreid

Een gezamenlijk plan van één of meerdere podiumkunstaanbieders en meerdere podia, festivals, concoursen beschrijft:

- hoe wordt ingezet op het bereiken van een gevarieerder en/of groter publiek voor het te programmeren podiumkunstaanbod
- hoe het tot stand komen van de samenwerking tussen de podiumkunstaanbieder(s) en de betreffende podia, festivals of concoursen wordt gerealiseerd
- welk resultaat (kwantitatief en kwalitatief) wordt nagestreefd en hoe de informatie over het behaalde resultaat zal worden verspreid

Wanneer kunt u een aanvraag indienen?

Aanvragen in het kader van de subsidieregeling programmering en/of marketing ondersteuning kunnen het gehele jaar worden ingediend.

Hoe vraagt u aan?

Voor de beschrijving van uw aanvraag maakt u gebruik van het aanvraagformulier- en begrotingsformulier van het fonds voor programmering- en marketing ondersteuning. U stuurt dat volledig ingevuld en ondertekend, samen met een sluitend dekkingplan naar:

Fonds voor Programmering en Marketing Ondersteuning:

Adres:

Volgens welke procedure behandelt het fonds voor programmering- en marketingondersteuning de ingediende aanvragen?

Aanvragen worden bij ontvangst eerst getoetst aan algemene eisen en tevens wordt getoetst of aanvragen de noodzakelijke informatie bevatten. Aanvragen worden niet in behandeling genomen wanneer niet voldaan is aan één van de algemene eisen of wanneer noodzakelijke informatie ontbreekt. Het bestuur van het fonds bepaalt welke commissie over een in behandeling genomen aanvraag adviseert.

Beschikbaar budget (n.t.b.)

Welke beoordelingscriteria gelden?

Een door het fondsbestuur ingestelde commissie beoordeelt of een in behandeling genomen aanvraag een meerjarige visie bevat en of sprake is van een realistische doelstelling en een aanpak die past binnen de doelstellingen van de subsidieregeling.

Toetsingscriteria zijn daarbij of en in welke mate sprake is van:

- een meerjarige samenwerking van meerdere podia onderling en/of van meerdere podia met één of meerdere podiumkunstaanbieders
- het uitvoeren van activiteiten die een bijdrage leveren aan de veelzijdigheid van de programmering van podiumkunsten in Nederland
- het gebruik van (innovatieve) marketingstrategieën
- repertoire dat nog niet of slechts incidenteel in Nederland is gespeeld
- een programmering van producties van individueel-, of in groepsverband werkende professionele en/of semi-professionele podiumkunstenaars die zich kenmerken door:
 - een bijzondere aanpak van tekst-, choreografisch-, muzikaal materiaal, vormgeving en/of het gebruik van nieuwe media
 - het werken met bijzondere bezettingen (bijvoorbeeld; een combinatie van ervaren en jonge makers)
- een plan waarin het realiteitsgehalte van de uitvoering en de financiering van de activiteiten waarvoor subsidie wordt aangevraagd overtuigend wordt aangetoond

Aanvragen waarover op basis van de hiervoor genoemde beoordelingscriteria positief is geoordeeld kunnen ook nog aan de hand van de volgende beleidsmatige criteria getoetst.

Is er sprake van:

- een samenwerking van podia onderling en/of met podiumkunstaanbieders en/of met kunsteducatie instellingen en/of met het onderwijs ten behoeve van het stimuleren van bezoek op vrijwillige basis door leerlingen uit het basis- en voortgezet onderwijs
- programmering van producties van nieuwe gezelschap(pen)/ensemble(s), zo mogelijk cultureel divers samengesteld
- de opbouw van een nieuw publiek, zo mogelijk jong en cultureel divers samengesteld
- programmering van producties die specifiek zijn gemaakt voor jeugd/jongeren
- programmering van producties van jonge podiumkunstenars

Wanneer krijgt u informatie over het besluit van het fonds voor programmering- en marketingondersteuning?

Na ontvangst van aanvraag ontvangt u uiterlijk 2 maanden, gerekend vanaf de dagtekening van de aan u gezonden ontvangstbevestiging, de beschikking met daarbij de tekst van het uitgebrachte advies.

Gebaseerd op het over uw aanvraag uitgebrachte advies besluit het fondsbestuur of subsidie wordt verleend. Indien subsidie wordt verleend is in de beschikking opgenomen, door het fondsbestuur te bepalen, voor welke periode en voor welke activiteiten, tussen 1 september 2002 en uiterlijk 31 augustus 2005 de subsidietoekenning geldt.

Welke specifieke voorwaarden gelden bij een subsidietoekenning?

Uitvoering van een plan start na ontvangst van een subsidietoekenning uiterlijk 3 maanden voorafgaande aan de start van het eerstvolgende theaterseizoen. Voor zover sprake is van activiteiten in het seizoen 2004/2005 zijn deze uiterlijk per 31 augustus 2005 uitgevoerd.

Halverwege de periode waarvoor het subsidie is verleend overlegt u aan het fonds een voortgangsrapportage. Op grond van deze voortgangsrapportage besluit het bestuur over of aan de eerdere subsidieverlening al of niet aanvullende voorwaarden worden verbonden voor de dan nog resterende termijn.

Bevoorschotting vindt plaats tot maximaal 80% van het verleend subsidie in maandelijks gelijke termijnen dan wel op basis van de financieringsbehoefte zoals door u onderbouwd in een liquiditeitsbegroting. Na ontvangst en goedkeuring van een eindrapportage wordt het subsidie definitief vastgesteld.

Welke richtlijnen hanteert het fonds voor het bepalen van de hoogte van een toe te kennen subsidie?

Voor de vaststelling van de hoogte van een te verlenen subsidie gelden onder meer de volgende richtlijnen:

Niet subsidiabele kosten

Kosten, voor zover het meerjarig gesubsidieerde instellingen betreft, die behoren tot de reguliere exploitatie en taakuitoefening van een instelling worden niet gesubsidieerd.

Hier toe rekenen wij onder andere:

- vaste personeelslasten,
- voorziening voor de instandhouding en uitbreiding van gebouwen,
- bouwkundige voorzieningen en vaste technische installaties en
- automatiseringsapparatuur, waaronder aanschaf van hardware.

Salariëring en honorering

Medewerkers aan een productie worden gehonoreerd conform of de voor de sector geldende CAO of daarmee vergelijkbare salaris- en honorariumregelingen of de gangbare salarisoniveaus en zijn - zo mogelijk - verzekerd voor pensioenrisico, pensioenen e.d.

In de begroting maakt u onderscheid tussen loonkosten die betrekking hebben op werknemers (in loondienst) en honoraria van freelancers; beiden onder vermelding van de contractduur en -omvang. In de begroting kunt u uitgaan van een opslag van 20 % van het brutomaandsalaris ten behoeve van sociale lasten. In de afrekening van het subsidie gaat u uit van de werkelijke sociale lasten. Het percentage pensioenpremie blijkt uit uw overeenkomst met uw pensioenfonds, waarvan u een kopie dient bij te voegen.

Verhouding tussen eigen inkomsten en uitvoeringskosten

Bij de uitvoering van activiteiten dient een redelijke verhouding te bestaan tussen de eigen inkomsten (uitkoopsommen en/of recettes, bijdragen van andere subsidiënten, sponsoren e.d.) en de kosten van uitvoering.

NB: Partage afspraken kunnen – in principe – geen onderdeel uitmaken van te subsidiëren activiteiten, tenzij het de programmering van voorstellingen en/of concerten van niet-gesubsidieerde podiumkunstaanbieders betreft.